

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปการวิจัยครั้งนี้โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะของการวิจัยตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูทอการนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลางและภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 137 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่และผู้ช่วยผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลางและภาคเหนือ จำนวน 12 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 24 คน
  - 1.2 ครู ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวดของโรงเรียนในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลางและภาคเหนือจำนวน จำนวน 12 โรงเรียน เป็นประชากรจำนวน 113 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ
  - ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เขตการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิการศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choices) โดยมีคำตอบ
ที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

เครื่องมือศึกษาความเข้าใจนี้สร้างโดย ศึกษาکنکوا หลักการ ทฤษฎี
แนวคิด จากเอกสาร บทความและจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของเขตการศึกษาทุกเขต แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหากรอบการวิจัย และใช้
เป็นกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบแล้วจึงนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย นำไปให้อาจารย์
ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำ หลังจากปรับปรุงแล้วนำไป
ทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่เป็นประชากร เพื่อหาความเชื่อมั่น
(Reliability) จำนวน 30 ฉบับ ปรากฏว่า ไคค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งเครื่องมือวิจัยทางไปรษณีย์และเดินทางไป
ไปเก็บรวบรวมเครื่องมือด้วยตนเองทุกเขต ปรากฏว่าได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ รวม
ทั้งสิ้น 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.27

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ของคะแนนมาตรฐาน (T-Score)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 45 ปีขึ้นไป มีอายุราชการ
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปฏิบัติการอยู่ในโรงเรียน
ขนาดเล็ก

1.2 ครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30-34 ปี มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปฏิบัติการอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

2.1 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ผลปรากฏว่า

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเฉพาะผู้บริหารปรากฏว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับปานกลาง และระดับมากที่สุด ส่วนครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จากการวิเคราะห์ความเข้าใจทั้ง 7 ด้าน โดยจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน อายุ อายุราชการ และวุฒิการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

2.2.1 ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมผู้บริหารมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครูในทุกด้าน

2.2.2 ความเข้าใจของผู้บริหาร ต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีความเข้าใจมากกว่าผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ยกเว้นด้านกิจกรรมการนิเทศและคานการนิเทศแบบคลินิก

2.2.3 ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ รองลงมาคือผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ตามลำดับ

หากพิจารณาจำแนกตามอายุ พบว่าโดยส่วนรวมอายุ 35-39 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 40-44 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า อายุ 45 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจมากกว่าอายุช่วงอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 35-39 ปี และ 40 - 44 ปี ตามลำดับ

จำแนกตามอายุราชการ โดยส่วนรวม พบว่า ทั้งหมดมีความเข้าใจในระดับมาก หากพิจารณาจำแนกตามช่วงอายุราชการ ปรากฏว่า อายุราชการ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจมากกว่า อายุราชการ 16-20 ปี

จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยส่วนรวมพบว่า ทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า วุฒิมัธยมศึกษา ระดับปริญญาโทมีความเข้าใจมากกว่า วุฒิมัศึกษาระดับปริญญาตรี

2.2.4 ความเข้าใจของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ)ต่อการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยส่วนรวมผู้ช่วยฝ่าย วิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเข้าใจในระดับมาก ส่วน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดย เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความเข้าใจ ใกล้เคียงกันและมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

จำแนกตามอายุ พบว่า โดยส่วนรวมผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทั้งหมด มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุปรากฏว่าช่วงอายุ 30-34 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุช่วงอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ อายุ 35-39 ปี, 25-29 ปี และ 45 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

จำแนกตามอายุราชการ พบว่า โดยส่วนรวม ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุราชการ ปรากฏว่าช่วงอายุราชการ 16-20 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุราชการ ช่วงอื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ อายุราชการ 6-10 ปี, 21 ปีขึ้นไป และ 11-15 ปีตามลำดับ

จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวม ผู้ช่วยฝ่าย
วิชาการทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการ
ศึกษารากฎว่า วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีความเข้าใจ
ใกล้เคียงกันและมากกว่าวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

2.2.5 ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมครูโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและ
ขนาดใหญ่ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความ
เข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กและ
ขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจใกล้เคียงกันและมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาด
อื่น รองลงมาได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า โดยส่วนใหญ่ครูอายุระหว่าง 25-29 ปี
30-34 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 35-39 ปี และ
40-44 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า ครู
อายุ 25-29 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุช่วงอื่น รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 30-
34 ปี 45 ปีขึ้นไป 35-39 ปี และ 40-44 ปี ตามลำดับ

จำแนกตามอายุราชการ พบว่าโดยส่วนรวม ครูที่มีอายุราชการ
1-5 ปี , 6 - 10 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่มีอายุ
ราชการ 11-15 ปี และ 16-20 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณา
แล้ว พบว่า ครูอายุ 1-5 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุราชการช่วงอื่น ๆ รองลงมา
ได้แก่ อายุราชการ 6-10 ปี , 21 ปีขึ้นไป , 11-15 ปี และ 16-20 ปี ตามลำดับ
โดยครูอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป และ 11-15 ปี มีความเข้าใจในระดับใกล้เคียงกัน

จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวม ครูที่มีวุฒิ
การศึกษาระดับปริญญาโท มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับ
ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณา
แล้วปรากฏว่า ครูวุฒิปริญญาโท มีความเข้าใจมากกว่าครูวุฒิการศึกษาอื่นๆ รองลงมา
ได้แก่ครู วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปของการวิจัยมีข้อควรอภิปรายและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่องานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าจำนวนผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางและมากที่สุด ส่วนครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของความเข้าใจปรากฏว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจมากกว่าครูในทุกด้าน ซึ่งคล้ายคลึงกับการวิจัยของ รติพร สุภรัตน์ (2528 : 9) และวราวุฒิชิริกิจโกศล (2529 : 9) ซึ่งวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความเข้าใจต่องานนิเทศการศึกษา มากกว่าครูเกือบทุกด้านยกเว้นในด้านการประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา ที่มีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก กรมสามัญศึกษาได้กำหนดให้มีการปรับปรุงการนิเทศการศึกษา พัฒนา และนำนวัตกรรมกระบวนการนิเทศทางไกล และการนิเทศภายในมาใช้พัฒนาบุคลากรทุกด้านการนิเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิชาการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพ" ซึ่งเป็นนโยบายในการบริหารและพัฒนาการศึกษา ปี 2530 (กรมสามัญศึกษา 2530 : 18) ดังนั้นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้รับนโยบายมาปฏิบัติในระดับโรงเรียนจึงต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนให้ลึกซึ้ง ซึ่งวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2525 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า "ความเป็นผู้นำทางการนิเทศและการบริหารการศึกษา มีคุณลักษณะและพฤติกรรมใกล้เคียงกัน โดยทางฝ่ายบริหารการศึกษาจะมุ่งบริหารอย่างกว้าง ๆ และโดยทั่วไป ของโรงเรียน ส่วนทางฝ่ายการนิเทศการศึกษาจะมุ่งเฉพาะด้านการสอน และด้านการพัฒนาครูโดยตรงเป็นส่วนใหญ่จากความสัมพันธ์ใกล้ชิดนี้เอง ในทางปฏิบัติ ภารกิจทางการนิเทศการศึกษาจึงเป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องจัดกระทำขึ้นภายในโรงเรียน" ซึ่งเมื่อกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ให้การนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ (กรมสามัญศึกษา 2530 : 28) ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างมาก นอกจากนั้นผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูง มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าครู ทั้งยังมีโอกาสได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียนบ่อยครั้งมากกว่าครู ซึ่งต้อง

ปฏิบัติหน้าที่คานการเรียนการสอน และมีประสบการณ์น้อยกว่าผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับ
เสาวภา เชาวน์ชลากร (2525 : 255) กล่าวว่า บุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลา
พอที่จะปฏิบัติงานนี้พิเศษเพราะมีงานสอนล้นมืออยู่แล้ว จึงทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจใน
เรื่องนี้มากกว่าครู

2. ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียน ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งหมดมีความเข้าใจในระดับมาก โดยที่ผู้ช่วยฝ่าย
วิชาการ มีความเข้าใจมากกว่าผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น
คานกิจกรรมการนิเทศ และการนิเทศแบบคลินิก จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจจะเนื่องมา
จากว่าการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากร
ภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน
วิชาการให้สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีบทบาทต่องานวิชาการมาก ดังที่ ภิญญ
สาทร (2526 : 324) ใ้กล่าวว่า "ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจ
รับนิเทศขอเป็นผู้นำครูในคานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือ
สถานศึกษาทุกแห่งคือการให้ความรู้แก่นักเรียนในคานวิชาการ" ส่วนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
นั้น กรมสามัญศึกษา (2519 : 209) กล่าวว่า "ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการคือผู้ที่
รับนิเทศขอทางคานวิชาการรองจากผู้บริหาร มีอำนาจในการวินิจฉัย สั่งการ ตัดสิน
ในขอบเขตของงานคานนี้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร" ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความสนใจ
เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการอย่างมาก ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับ
มาก แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ มิได้มีเพียงงาน
วิชาการเท่านั้น แต่ยังมีงานต่าง ๆ ดังที่ เอกชัย กิสุพันธ์ (2527 : 106-107)
ได้สรุปงานของผู้บริหารไว้ 5 ประเภท ดังนี้ งานบริหารบุคลากร งานบริหารวิชาการ
งานบริหารธุรการ งานบริหารกิจกรรมนักเรียน และงานคานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน
ซึ่งต่างจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีบทบาท เกี่ยวกับงานคานวิชาการเพียงอย่างเดียว ซึ่ง
สอดคล้องกับ เจิม สิบขจร (2527 : 56) ที่กล่าวว่า "ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เป็น
ตำแหน่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ถึงแมครู
ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ จะรับนิเทศขอสูงสุดในคานวิชาการ แต่มักจะเป็นเพียงผู้กำหนด
นโยบายทั่ว ๆ ไป ส่วนการปฏิบัติจริง ๆ แล้ว ผู้บริหารมักจะมีอำนาจหน้าที่ในการ

ดำเนินงานและบริหารงานทางวิชาการให้แก่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จึงเห็นว่าผู้ช่วยฝ่าย
 วิชาการจะมีบทบาทและต้องปฏิบัติงานในด้านการเรียนการสอนมากกว่าครูใหญ่เสียอีก
 เพราะเป็นผู้รับผิดชอบด้านวิชาการโดยตรงเพียงคนเดียว ส่วนครูใหญ่ต้องรับผิดชอบ
 งานอื่นอีกทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีความ
 เข้าใจต่อภาระนิเทศงานวิชาการมากกว่าผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่

ส่วนด้านกิจกรรมการนิเทศ และการนิเทศแบบคลินิก เป็นเรื่องที่ต้องใช้
 เทคนิค และประสบการณ์อย่างมาก ซึ่งผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ส่วนใหญ่
 มีอายุ 45 ปีขึ้นไป และมีอายุราชการตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีผลทำให้มีประสบการณ์และ
 เข้าใจถึงการใช้เทคนิคต่าง ๆ จากเหตุผลนี้ทำให้มีความเข้าใจมากกว่าผู้ช่วยฝ่าย
 วิชาการ

3. ความเข้าใจของผู้บริหาร(ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่) ต่อการ
 นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

3.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยส่วนรวมพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่
 พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง
 มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจมากกว่า
 โรงเรียนขนาดอื่น ๆ และรองลงมาได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดเล็กและขนาดกลาง
 ตามลำดับ ซึ่งมีการวิจัยที่สอดคล้องกันคือ ผลการวิจัยของ อุตัย สร้อยสุข (2518 : 229)
 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความเข้าใจหน้าที่การนิเทศมากกว่าโรงเรียนขนาด
 เล็กและขนาดกลาง และคล้ายคลึงกับงานวิจัยในระดับประถมศึกษาของ รุติพร สภวิรัตน์ (2528 : 170)
 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน
 ขนาดเล็กและขนาดเล็กมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ว่ากรมสามัญศึกษาจะจัดอบรมให้
 ความรู้แก่ผู้นิเทศทุกโรงเรียน จึงมีผลทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับมาก
 แต่ปรากฏว่า ขนาดของโรงเรียนก็มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร โดยผู้บริหาร
 โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่ามักจะมีเข้าใจมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กกว่า
 จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ ผู้บริหาร
 จะเป็นผู้ที่ประสบการณ์และได้รับการอบรมในด้านการนิเทศงานวิชาการมากกว่าโรงเรียน
 ขนาดอื่น ๆ อุตัย สร้อยสุข (2518 : ข) ได้ทำวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ที่ทำหน้าที่

บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติหน้าที่นี้เทศการศึกษามากกว่าอาจารย์ใหญ่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งเป็นผลให้อาจารย์ใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าอาจารย์ใหญ่โรงเรียนขนาดเล็กกว่า นอกจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางเพราะการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โดยที่โรงเรียนทั้ง 2 ขนาดมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจใกล้เคียงกันที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดกลางผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศโดยตรงจะได้นักช่วยฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าหมวด เพราะมีบุคลากรเพียงพอ แต่โรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารอาจจะต้องทำหน้าที่นี้เทศเอง ซึ่ง เกษร มงคล (2528 : 408) ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า "โรงเรียนขนาดเล็ก โดยสภาพทั่วไปมีบุคลากรน้อย ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องทำหน้าที่นี้เทศด้วยตนเอง" จากเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จึงต้องมีความเข้าใจการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม

3.2 จำแนกตามอายุ โดยส่วนรวมพบว่า ช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป และอายุ 35-39 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และอายุ 40-44 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารอายุ 45 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจมากกว่าอายุช่วงอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ อายุ 35-39 ปี และ 40-44 ปี ตามลำดับ ซึ่งคล้ายคลึงกับ เรวดี บุญจะโรทัย (2529 : 217) ซึ่งทำการวิจัยระดับประถมศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนและ ครู ในแต่ละค่านับว่าอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีอายุช่วง 41-50 ปี และ 51-60 ปี ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยของ อูทัย สร้อยสุข (2518 : ข) ที่พบว่า อาจารย์ใหญ่ที่มีอายุ 25-34 ปี มีความเข้าใจหน้าที่นี้เทศมากกว่าอาจารย์ใหญ่อายุ 35-44 ปี 45-54 ปี และ 55 ปีขึ้นไป จากผลการวิจัยดังกล่าว ตรงกับการทดลองทางจิตวิทยาของ โจนส์ และ คอนราค (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2524 : 32) ที่ทำการศึกษาเรื่อง "ความเจริญงอกงาม และความเสื่อมถอยของสติปัญญา พบว่า "ความเจริญงอกงามของสมองจะเป็นไปอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ 16 ปี และ จะเจริญเรื่อย ๆ จนกระทั่งอายุ 18-20 ปี หลังจากนั้นความสามารถทางสมองจะค่อย ๆ เสื่อมถอยลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งอายุ 50 ปี ก็จะมีความสามารถพอ ๆ กับเมื่อตอนที่อายุ 16 ปี" ดังนั้นผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ในช่วงอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป จึงมีความเข้าใจมากที่สุด นอกจากผลการศึกษาทางจิตวิทยาแล้ว อาจจะเนื่องมาจากผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่

ส่วนใหญ่จะมีอายุมาก ถึงตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ดังนั้นความรู้ส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ โดยผู้ที่อายุมาก จะมีประสบการณ์ที่กว้างไกล ในการทำงาน ซึ่งสุวิชัย วัฒนวงศ์ (2524 : 60) โทกล่าวว่า "ประสบการณ์นับเป็นแหล่งที่มีคุณค่าสูงสำหรับการเรียนรู้" โดยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามาแล้ว ก่อนที่กรมสามัญศึกษาจะจัดอบรม เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนในโครงการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จึงทำให้ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ที่มีอายุมากมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมากกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่า

3.3 จำแนกตามอายุราชการ โดยส่วนรวมพบว่าทั้งหมดมีความเข้าใจ ระคับมาก โดยผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ที่มีอายุราชการ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจมากกว่า อายุ 16-20 ปี การวิจัยที่คล้ายคลึงกับผลการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การวิจัยของ อุตัย สร้อยสุข (2518 : ข) พบว่า อาจารย์ใหญ่ที่ทำหน้าที่บริหาร โรงเรียนมาแล้ว 31 ปีขึ้นไปมีความเข้าใจหน้าที่นิเทศการศึกษามากกว่าอาจารย์ใหญ่ ที่มีเวลาบริหารโรงเรียนระหว่าง 11-15 ปี 0-5 ปี 6-10 ปี 21-25 ปี และ 26-30 ปี ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีอายุราชการมากที่สุดจะมีความเข้าใจ มากกว่าอายุราชการช่วงอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลเกี่ยวกับการจำแนก ตามอายุ คือ ผู้ที่มีอายุราชการมากส่วนใหญ่จะต้องมีอายุมากด้วย สัมพันธ์กันตามลำดับ ดังนั้นจึงมีประสบการณ์มากและได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนมาบ่อย ทั้งยังเป็นไปตามผลการทดลองของโจนส์และคอนราค ที่ได้กล่าวถึง ไปแล้วในเรื่องการจำแนกตามอายุ

3.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยส่วนรวม พบว่าผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ ครูใหญ่ ทั้งหมดมีความเข้าใจระคับมาก โดยผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความเข้าใจ มากกว่า วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งคล้ายคลึงกับการวิจัยของ อุตัย สร้อยสุข (2518 : ข) ที่พบว่า อาจารย์ใหญ่วุฒิปริญญาโท มีความเข้าใจหน้าที่นิเทศการศึกษา มากกว่าอาจารย์ใหญ่ ที่มีวุฒิปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี รติพร สุภรัตน์ (2528 : 178) ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารวุฒิ การศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับต่ำกว่าอนุปริญญา และจากผลการวิจัยของ เรวดี ปัญจะโรทัย พบว่า ผู้บริหารระดับปริญญาตรี มีความเข้าใจมากกว่า กลุ่มระดับวุฒิป.ม.

และระดับ ป. กศ. สูง ชีววรรณ นิช่างทอง (2529 : 186) โค้ดจำแนกสนับสนุน
ไว้ในกรอภิปรายยผลว่า "บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่า จะมีผลให้ความเข้าใจ
การนิเทศการศึกษาดกตองตรงกับทฤษฎี หลักการ มากกว่าบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า"
เนื่องจากในปัจจุบันนี้การศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโคแพร่หลายอย่างกว้างขวาง
พัฒนาก้าวหน้าไปมาก โดยมีการเรียนการสอนถึงระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า
ผู้อำนวยกร/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ที่มีวุฒิการศึกษาสูง จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ
นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนสูงควย

4. ความเข้าใจของผู้บริหาร(ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ตอการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน

4.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยส่วนรวม พบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียน
ขนาดใหญพิเศษมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่
มีค่าเฉลี่ยความเข้าใจใกล้เคียงกัน และมีความเข้าใจมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญพิเศษ
ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง
เกี่ยวกับเรื่องทางวิชาการ การเรียนการสอน ซึ่งมีงานที่จะต้องปฏิบัติมากมายนอกเหนือ
จากการนิเทศดังนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป (กรม
สามัญศึกษา 2527 : 4) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการต้องทำงานเกี่ยวข้องกับรับผิดชอบ
การเรียนการสอนของครูและนักเรียนจำนวนมากในขณะที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียน
ขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของครู
และจำนวนนักเรียนที่น้อยกว่า จึงทำให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก และ
ขนาดใหญ่ มีโอกาสศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการ
ภายในโรงเรียนได้มากกว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อันมีผลทำให้
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจในอญที่สุด

4.2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยส่วนรวมผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทั้งหมดมี
ความเข้าใจระดับมาก โดยที่อายุ 30-34 ปี มีความเข้าใจมากกว่าช่วงอายุ
35 - 39 ปี 25 - 29 ปี และ 45 ปีขึ้นไป จากผลการวิจัยนี้แตกต่างกับ
ผลการวิจัยในระดับประถมศึกษา ของ เรวกี บัญจะโรทัย

(2529 : 217) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการมากที่สุด จะอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี และ 51-60 ปี นอกจากนั้นยังขัดแย้งกับทฤษฎีของ โจนส์ และคอนราด (H.E. Jones and Conrod) ซึ่งทำการศึกษา "การเจริญงอกงามและความเสื่อมถอยของสติปัญญาที่ว่า "สมองจะเจริญรวดเร็วในช่วงอายุ 16 ปี และเจริญเรื่อย ๆ ถึงอายุ 18-20 ปี และ สมองอาจจะค่อย ๆ เสื่อมถอยลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งอายุ 50 ปี จะมีความสามารถพอ ๆ กับเมื่ออายุตอนที่อายุ 16 ปี โดยที่ผลการวิจัยปรากฏว่า ช่วงอายุต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามระบบ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากเป็นช่วงที่กำลังมีประสบการณ์ และความเจริญของสมองยังไม่เสื่อมถอยมาก นอกจากนั้นองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น องค์ประกอบทางด้านชั้นทางสังคมและความแตกต่างระหว่างบุคคล และองค์ประกอบทางความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษ การฝึกหัดและการอบรม (สวัชน วัฒนวงศ์, 2524 : 26) อาจจะมีอิทธิพลต่อความเข้าใจของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยที่ควรจะได้มีการศึกษาอย่างละเอียดต่อไป

4.3 จำแนกตามอายุราชการ พบว่า โดยส่วนรวมผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยที่อายุราชการ 16-20 ปี มีความเข้าใจมากกว่าอายุราชการ 6-10 ปี 21 ปีขึ้นไป และ 11-15 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีอายุราชการ 16-20 ปี เป็นกลุ่มที่เกือบมีช่วง อายุราชการสูงสุด จึงมีประสบการณ์ในการทำงานสูง ซึ่งผลการให้มีความเข้าใจมาก

4.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวม ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทั้งหมดมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีความเข้าใจใกล้เคียงกัน และมากกว่าวุฒิกศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า วุฒิกศึกษามีผลต่อความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน แต่ผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปในทางเดียวกับการวิจัย เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ของ รติพร สุภิรัตน์ (2528 : 178) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารวุฒิกศึกษาระดับอนุปริญญา และต่ำกว่าอนุปริญญา เพราะการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ที่มีวุฒิกศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเข้าใจใกล้เคียงกับวุฒิกศึกษาระดับปริญญาโท และมากกว่าวุฒิกศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้

อาจเนื่องจาก ครูที่จะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนประจำตำบลที่
 ห่างไกลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปบางครั้งหาได้ยาก ดังนั้นจึงต้องคัดเลือก
 จากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานส่งมา เป็นผู้ช่วยฝ่ายวิชาการถึงแม้จะมีวุฒิการศึกษา
 ต่ำกว่าปริญญาตรีก็ตาม ซึ่งมีผลทำให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
 มีความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเท่ากับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีวุฒิ
 การศึกษาระดับปริญญาโท

5. ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

5.1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมครูโรงเรียน
 ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมากส่วนโรงเรียน
 ขนาดใหญ่พิเศษ มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ครูโรงเรียนขนาดเล็ก
 และขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจใกล้เคียงกัน และเข้าใจมากกว่าครูโรงเรียน
 ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยในระดับประถมศึกษา
 ของ รติพร สุภีรัตน์ (2528 : 177) ที่พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมี
 ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า

จากผลการวิจัยนี้ทำให้เราทราบว่า ถึงแม้ว่าครูซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ
 อยู่ในทุกขนาดโรงเรียนจะมีโอกาสได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการ
 ภายในโรงเรียนอย่างทัดเทียมกัน แต่ขนาดโรงเรียนก็ยังมีผลต่อความเข้าใจของครู
 โดยที่ผลการวิจัยที่พบนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีจำนวน
 บุคลากรน้อย ดังนั้นในการปฏิบัติกรนิเทศ ผู้บริหารสามารถประชุมชี้แจง หรือให้ความรู้
 เกี่ยวกับการนิเทศของครูอย่างใกล้ชิด อันมีผลทำให้ครูโรงเรียนขนาดเล็กและกลางเกิด
 ความเข้าใจมากขึ้น นอกจากนี้ จากการวิจัยของเกษร มงคล (2528 : 402) พบว่า
 "โครงการที่จัดขึ้นไปโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นงานค้ำถัดการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดกลาง
 เป็นงานสื่อการสอนและวัสดุทัศนูปกรณ์ และโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นงานค้ำถัดพัฒนาบุคลากร
 เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อย การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเป็นเรื่องสำคัญ"
 และจากรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2527
 (2527 : 127-246) ในคานงานวิชาการพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง
 ในภาคกลางและภาคเหนือส่วนใหญ่มีคุณภาพในเกณฑ์ปานกลาง และควรปรับปรุงในบางเรื่อง

โดยเฉพาะการพัฒนาครูทางค่านิยมวิชาการ ดังนั้น เมื่อจัดอบรมเกี่ยวกับกรณีศึกษา
วิชาการภายในโรงเรียนชั้น จึงอาจมีผลต่อความเข้าใจของครูโรงเรียนขนาดเล็กและ
ขนาดกลางที่กำลังมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อื่น ๆ

5.2 จำแนกตามอายุ พบว่าโดยส่วนรวม ครูอายุระหว่าง 25-29 ปี
30-34 ปี และ 45 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก สหอายุ 35-39 ปี และ
40-45 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ ครูอายุ 25-29 ปี มีความเข้าใจ
มากกว่าอายุ 30-34 ปี, 45 ปีขึ้นไป, 35-39 ปี และ 40-44 ปี ตามลำดับ ผลการ
วิจัยนี้อาจเนื่องมาจากในช่วงอายุ 25-29 ปี เป็นช่วงที่ครูเพิ่งจบการศึกษาทำให้
ครูยังมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศอยู่ เมื่อได้รับการอบรมจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรม
สามัญศึกษาเพิ่มเติม จึงเกิดความเข้าใจมากขึ้น นอกจากนี้ในช่วงอายุ 25-29 ปี,
30-34 ปี ถึงแม้ว่าจะเป็นช่วงที่ความสามารถทางสมองเริ่มเสื่อมแต่เพิ่งเป็นช่วงแรก
จึงยังมีความสามารถทางด้านการเรียนรู้น่าจะสูงกว่าช่วงอายุที่สูงกว่า ยกเว้นอายุ 45 ปี
ขึ้นไป ปรากฏว่ามีความเข้าใจในระดับมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่สามารถเรียนรู้ได้ดี
เพราะความสามารถทางสมองจะพัฒนาขึ้นและเรียนรู้ได้ดีเท่ากับอายุ 16 ปี (โจนส์
และคอนราท อ้างถึงในสุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2524 : 32) และช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป
พบว่า เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างสูง ดังนั้น จึงมีความเข้าใจในระดับ
มากและมากกว่าช่วงอายุ 35-39 ปี และ 40-44 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์
(2524 : 60) ที่กล่าวว่า "ประสบการณ์นั้นนับว่าเป็น แหล่งที่มีคุณค่าสูงสำหรับการ
เรียนรู้ (Rich Resource for Learning)"

5.3 จำแนกตามอายุราชการ พบว่า โดยส่วนรวม ครูที่มีอายุราชการ
1-5 ปี และ 6-10 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่มีอายุ
ราชการ 11-15 ปี และ 16-20 ปี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางโดยที่ครูที่มี
อายุราชการ 1-5 ปี มีความเข้าใจมากกว่า อายุราชการ 6-10 ปี 21 ปีขึ้นไป,
11-15 ปี และ 16-20 ปี ตามลำดับ ซึ่งเหตุของผลการวิจัยนี้เหมือนกับผลการวิจัย
เมื่อจำแนกตามอายุ เพราะครูที่มีความเข้าใจสูงสุดจะมีอายุราชการ 1-5 ปี ซึ่งมี
อายุในช่วงอายุ 25-29 ปี รองลงมาได้แก่อายุ 6-10 ปี ซึ่งมีอายุ 30-34 ปี อายุ
ราชการ 21 ปีขึ้นไป อยู่ในช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป, อายุราชการ 11-15 ปี อยู่ในช่วง
อายุ 35-39 ปี และอายุราชการ 16-20 ปี มีช่วงอายุ 40-44 ปี ตามลำดับ

5.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยส่วนรวมพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ปริญญาตรี มีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ครูวุฒิปริญญาโทมีความเข้าใจ มากกว่า วุฒิกศึการระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีตามลำดับ โดยผลวิจัยนี้ คล้ายคลึงกับการวิจัยระดับประถมศึกษาของ รติพร สุภรัตน์ (2528 : 179) ที่กล่าวว่าระดับ วุฒิกศึการมีผลทำให้ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิ ปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และงานวิจัยของ เรวดี ปัญจะโรทัย (2529 : 218) พบว่า กลุ่มระดับปริญญาตรี มีความเข้าใจมากกว่า กลุ่มระดับวุฒิ พ.ม. ป.กศ.สูง ซึ่งกล่าวได้ว่าวุฒิการศึกษามีผลต่อความเข้าใจการนิเทศ งานวิชาการภายในโรงเรียนโดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูง ส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจมากกว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

1. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนภายใต้โครงการนิเทศ งานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคกลางและภาคเหนือ มี ความเข้าใจมากกว่าครูโรงเรียนในโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ควรเร่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนให้เกิดกับครู โดยเฉพาะ เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตรงต่องานวิชาการภายในหมวดวิชา ถ้า ครูมีความเข้าใจในระดับมากแล้ว อาจมีผลทำให้การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีโอกาสพัฒนามากขึ้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงจะมีความ เข้าใจมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ดังนั้น กรมสามัญศึกษา ควรหาทางสนับสนุน ให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือสนับสนุนให้ได้รับการอบรมเพิ่มเติม เพราะ จะช่วยให้ครูได้เรียนรู้อุณหภูมึ มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษาทางวงจวงงขึ้น มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้และปรับปรุงการสอนของตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

3. กรมสามัญศึกษา หลังจากที่ได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนแล้วควรจะได้มีการติดตามผล พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารและครูตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และมีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในภาคกลางและภาคเหนือมีความเข้าใจน้อยกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสได้รับความรู้เพิ่มเติม เช่น จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน หรือจัดทัศนศึกษา ศึกษานในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ที่มีการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

2. สำหรับครูที่มีอายุ 35-45 ปี พบว่ามีความเข้าใจน้อยกว่าช่วงอายุอื่น ๆ เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์สูง ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูเหล่านี้ ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และความสามารถของตนเองที่มีอยู่ โดยสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อที่จะได้เกิดการยอมรับและกระตือรือร้นที่ศึกษาหาความรู้ในกับตนเองมากขึ้น

3. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน แนะนำให้คำปรึกษาและเสริมกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติงานการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน อย่างแท้จริง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ ศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเท่านั้น ดังนั้นควรจะได้มีการศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในภาคต่าง ๆ

2. ควรมีการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของโรงเรียนภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนกับโรงเรียนที่ไม่อยู่ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนว่าแตกต่างกันอย่างไร